

รายงานผลการวิเคราะห์
ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของ
โรงเรียนบ้านคลองมะขาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ
ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการ การประเมินความเสี่ยง

คำนำ

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งกระทรวงการคลังได้ประกาศหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหาร จัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยหลักเกณฑ์ ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ ข้อ ๓ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐยกเว้น รัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติตามคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงตามที่กระทรวงการคลัง กำหนดและสามารถนำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงอื่นมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

โรงเรียนบ้านคลองมะขาม ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนโดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริตการบริหารงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยนอกจากนี้ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่ได้นี้มากำหนดเป็นคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอีกด้วย เพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โรงเรียนบ้านคลองมะขาม

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑
กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง	๒

บทที่ ๒ กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

การวิเคราะห์องค์กร	๖
การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง	๖
การระบุความเสี่ยง	๗
การประเมินความเสี่ยง	๗
การตอบสนองความเสี่ยง	๘
การติดตามและทบทวน	๙
การสื่อสารและการรายงาน	๙

บทที่ ๓ การดำเนินการบริหารความเสี่ยง

แนวทางการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๐
ร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๑
นโยบายการยอมรับความเสี่ยงระดับองค์กร	๑๓
การกำหนดประเภทความเสี่ยง	๑๔
แบบระบุความเสี่ยง	๑๕
แบบให้คะแนนความเสี่ยง	๑๕
เกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยงและแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๖

บทที่ ๑

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหา ประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่จงใจกระทำความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหา ร้องเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ อีกด้วย

โรงเรียนบ้านคลองมะขาม ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนโดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งการบริหารจัดการความเสี่ยงถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล โดยปัจจัย หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ประสบความสำเร็จเกิดจากการความมุ่งมั่นของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้กำกับดูแล

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ประกอบด้วย

๑. กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยหน่วยงานในการกำหนดแผนระดับองค์กร (Strategic Plans) และการกำหนดวัตถุประสงค์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการตัดสินใจของผู้บริหารอยู่บนฐานข้อมูล สารสนเทศที่สมบูรณ์ ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กร และเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของหน่วยงาน

๒. กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Routine Processes) ของการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานของรัฐควรพิจารณานำกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงนี้ไปปรับใช้ในการวางระบบการบริหาร จัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างแท้จริง โดยหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งอาจมีศักยภาพที่แตกต่างกันในการนำกรอบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงทั้งหมดไปปรับใช้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของหน่วยงาน กรอบบริหารจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย หลักการ ๘ ประการ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
๒. ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง
๓. การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร
๔. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง
๕. การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย
๖. การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ
๗. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ
๘. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร

การบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องมีการบริหารจัดการในภาพรวมมากกว่าแยกเดี่ยว เนื่องจาก ความเสี่ยงของกิจกรรมหนึ่งอาจมีผลกระทบต่อความเสี่ยงของกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ความเสี่ยงของความล่าช้าใน ระบบการขนส่ง วัตถุประสงค์ไม่เพียงกระทบต่อกิจกรรมการผลิต อาจมีผลกระทบด้านการส่งมอบสินค้า ค่าปรับ ที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงชื่อเสียงขององค์กร เป็นต้น
๒. การบริหารความเสี่ยงควรผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานขององค์กร รวมถึง กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ และกระบวนการประเมินผล
๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องช่วยสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจในทุกระดับขององค์กร

ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง

การบริหารจัดการความเสี่ยงจะประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้า หน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานของรัฐบางแห่งมีผู้กำกับดูแลในรูปแบบคณะกรรมการซึ่งมี

หน้าที่ในการกำกับฝ่ายบริหารให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ผู้กำกับดูแลซึ่งมีหน้าที่ดังกล่าวจะมี หน้าที่ในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย สำหรับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยง

การกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้กำกับดูแลเกิดความมั่นใจว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูงได้บริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพียงพอ และมีประสิทธิผล

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่โดยตรงในการสร้างระบบบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย การสร้างสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมองค์กร และระบบการบริหารบุคคลที่เหมาะสม การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการบริหารจัดการความเสี่ยง การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การรายงานและการสื่อสาร เป็นต้น

ผู้กำกับดูแล (ถ้ามี) อาจตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง (หรืออนุกรรมการ หรือคณะที่ปรึกษา) ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยผู้มีทักษะ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของ หน่วยงาน เช่น หน่วยงานที่มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลักในการดำเนินงานอาจจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญอิสระในการกำกับ หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอและความเหมาะสมของการบริหาร จัดการความเสี่ยงในเรื่องความเสี่ยงทางไซเบอร์ของหัวหน้าหน่วยของรัฐและผู้บริหารระดับสูง เป็นต้น

การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร

การขับเคลื่อนหน่วยงานของรัฐต้องอาศัยบุคลากรที่มีศักยภาพ การบริหารทรัพยากรบุคคลเริ่มตั้งแต่ การสรรหา การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ โดยบุคลากรถือว่าเป็นสินทรัพย์หลักขององค์กรที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

การสร้างบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการความเสี่ยงถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการความเสี่ยง บุคลากรควรมีพฤติกรรมตระหนักถึงความเสี่ยง (Risk-aware behavior) รวมถึง พฤติกรรมการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลการบริหารจัดการความเสี่ยง

การสร้างพฤติกรรมที่ดี (Desired behaviors) ในการส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยงผ่าน วัฒนธรรมที่ดีขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญ การสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการบริการจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. การสื่อสารและการตระหนักถึงนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน
๒. การสร้างความตระหนักถึงหน้าที่ต่อองค์กรในการแจ้งข้อมูลผิดปกติ
๓. การสร้างพฤติกรรมการแบ่งปันข้อมูลภายในองค์กร
๔. การสร้างพฤติกรรมการตัดสินใจตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
๕. การสร้างพฤติกรรมการตระหนักถึงความเสี่ยงและโอกาส

การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง

หน่วยงานควรมีการกำหนดอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบในเรื่องของการบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างชัดเจนและเหมาะสม ประกอบด้วย เจ้าของความเสี่ยง (Risk Owners) ซึ่งรับผิดชอบในการติดตาม การรายงาน หรือการส่งสัญญาณความเสี่ยง ผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจในกรณีที่ความเสี่ยงเกิดขึ้นในระดับที่กำหนดไว้ และผู้ที่มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับติดตามให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแผนการบริหาร จัดการความเสี่ยง

การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย

การบริหารจัดการความเสี่ยงนอกจากจะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลักแล้ว ผู้บริหาร ต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย โดยเฉพาะความคาดหวังของผู้รับบริการ หรือความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อองค์กร รวมถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม

การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารในการกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของ องค์กร เพื่อให้หน่วยงานมั่นใจว่ายุทธศาสตร์/กลยุทธ์ขององค์กรสอดคล้องกับพันธกิจตามกฎหมายและหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์อาจหมายถึงแผนปฏิบัติราชการระยะยาว แผนปฏิบัติ ราชการระยะปานกลาง หรือแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน เมื่อหน่วยงานของรัฐกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์โดยสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับ องค์กรแล้ว การบริหารจัดการความเสี่ยงจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทางเลือกของงาน/โครงการ (งาน ใหม่ๆ) และการกำหนดวัตถุประสงค์ระดับการปฏิบัติงาน รวมถึงการมอบหมายความรับผิดชอบ ในการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร โดยอาจกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (KPI)

การใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ในปัจจุบันข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กรที่มีการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานควรพิจารณาใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลความเสี่ยงเป็นพื้นฐาน หน่วยงานควรกำหนดประเภทข้อมูลที่ต้องรวบรวม วิธีการรวบรวมและ การวิเคราะห์ข้อมูล และบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล

ข้อมูลความเสี่ยง ประกอบด้วย เหตุการณ์ที่เป็นผลกระทบทางลบหรือทางบวกต่อองค์กร สาเหตุ ความเสี่ยง ตัวผลักดันความเสี่ยง หรือตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ (Key Risk Indicators) ข้อมูลสารสนเทศต้อง มีความถูกต้อง

เชื่อถือได้ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และทันต่อเวลา ทั้งนี้ หน่วยงานอาจพิจารณาการรวบรวม การประมวลผล หรือการวิเคราะห์ความเสี่ยงแบบอัตโนมัติเพื่อลดข้อผิดพลาดจากบุคคล (Human errors)

การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความสมบูรณ์ของระบบบริหารจัดการ ความเสี่ยงขึ้นอยู่กับขนาด โครงสร้าง ศักยภาพขององค์กร รวมถึงการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง หน่วยงานอาจพิจารณาทำ Benchmarking เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานอาจพัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงเริ่มต้นจากการบริหารจัดการความเสี่ยง แบบ Silo พัฒนาเป็นการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการ และพัฒนาต่อเนื่องโดยมีการฝังการบริหาร จัดการความเสี่ยงเข้าสู่กระบวนการดำเนินงานโดยปกติของดำเนินงานและการตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลด้านความเสี่ยง

บทที่ ๒

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วย

๑. การวิเคราะห์องค์กร
๒. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. การระบุความเสี่ยง
๔. การประเมินความเสี่ยง
๕. การตอบสนองความเสี่ยง
๖. การติดตามและทบทวน
๗. การสื่อสารและการรายงาน

การวิเคราะห์องค์กร

ในการวิเคราะห์องค์กรหน่วยงานต้องเข้าใจเกี่ยวกับพันธกิจตามกฎหมาย อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงาน รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง รวมถึงนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน โดยการวิเคราะห์องค์กรต้องวิเคราะห์ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร หน่วยงานอาจเลือกใช้เครื่องมือการวิเคราะห์องค์กร เช่น

๑. SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
๒. PESTLE Analysis เป็นการวิเคราะห์ด้านการเมือง (Political) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคม (Social) ด้านเทคโนโลยี (Technological) ด้านกฎหมาย (Legal) และด้านสภาพแวดล้อม (Environmental)

การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายบริหารจัดการความเสี่ยง และผู้กำกับดูแลเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ นโยบายดังกล่าว โดยนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงอาจระบุถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการ ความเสี่ยง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารจัดการความเสี่ยง และความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กร ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กร (Risk Appetite) หมายถึง ระดับความเสี่ยงในภาพรวมของ องค์กรที่หน่วยงานยอมรับเพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การระบุความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ระดับองค์กรเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของผู้บริหารและผู้กำกับดูแลในการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดความเสี่ยงที่ยอมรับได้ควรคำนึงถึงศักยภาพขององค์กรในเรื่องการจัดการความเสี่ยง โดยศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงขององค์กร (Risk Capacity) ขึ้นอยู่กับงบประมาณ บุคลากร และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ หน่วยงานอาจจะระบุระดับ

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้เป็น ๕ ระดับ เช่น ปฏิเสธความเสี่ยง ยอมรับความเสี่ยงได้น้อย ยอมรับความเสี่ยงได้ปานกลาง เต็มใจยอมรับความเสี่ยง และ ยอมรับความเสี่ยงได้มากที่สุด เป็นต้น

หน่วยงานอาจแสดงนโยบายความเสี่ยงที่ยอมรับได้ในแต่ละประเภทความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหาร ระดับรองลงมาสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงในระดับสำนัก กอง ศูนย์ กลุ่ม หน่วย นำไปสู่ การระบุระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้สำหรับประเภทความเสี่ยงย่อย

การระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง คือ การระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานอาจทำรายชื่อความเสี่ยงทั้งหมด (Risk Inventory) โดยรายชื่อความเสี่ยงต้องมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอโดยอาศัยข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน การระบุความเสี่ยง หน่วยงานควรระบุข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง ดังนี้

ก เหตุการณ์ความเสี่ยง

ข สาเหตุของความเสี่ยง หรือตัวผลักดันความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่แท้จริง (Root Cause) ของความเสี่ยง

ค ผลกระทบทั้งด้านลบและ/หรือด้านบวก

หน่วยงานอาจจัดกลุ่มความเสี่ยงที่มีลักษณะหรือมีผลกระทบที่เหมือนกันไว้ในประเภทความเสี่ยง เดียวกัน เพื่อให้การพิจารณาและการบริหารจัดการความเสี่ยงประเภทเดียวกันมีมุมมองในภาพรวมชัดเจนมากขึ้น

การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง หน่วยงานอาจให้คะแนนความเสี่ยงตามเกณฑ์การ ประเมินความเสี่ยงด้านต่างๆ เช่น ด้านโอกาส ด้านผลกระทบ รวมถึงด้านความสามารถขององค์กรในการ จัดการความเสี่ยง และด้านลักษณะของความเสี่ยง กำหนดเป็น ๕ ช่วงคะแนน

๒. การให้คะแนนความเสี่ยง วิธีการให้คะแนนความเสี่ยง เช่น การสัมภาษณ์ การทำแบบสำรวจ การประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานภายใน การทำ Benchmarking การวิเคราะห์สถานการณ์ (Scenario Analysis) ทั้งนี้ การให้คะแนนความเสี่ยงของแต่ละกองงาน (Silo Thinking) เพียงวิธีเดียว อาจทำให้การให้คะแนนความเสี่ยงมีความคาดเคลื่อนได้

๓. การพิจารณาความเสี่ยงในภาพรวม เมื่อหน่วยงานประเมินความเสี่ยงในแต่ละความเสี่ยงที่มีต่อวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแล้ว หน่วยงานต้องพิจารณาผลกระทบของความเสี่ยงมีต่อวัตถุประสงค์ในระดับกลุ่ม และผลกระทบที่มีต่อหน่วยงานในภาพรวม เช่น ผลกระทบต่อความเสี่ยงที่มีต่อกิจกรรมอาจมีน้อยแต่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ระดับกอง หรือความเสี่ยง ๒ ความเสี่ยงที่ไม่มีผลกระทบต่อกิจกรรมอาจมีผลกระทบ ต่อหน่วยงานในภาพรวม เป็นต้น

๔. การจัดลำดับความเสี่ยง เมื่อหน่วยงานพิจารณาให้คะแนนความเสี่ยงแล้ว หน่วยงานต้องจัดลำดับ ความเสี่ยง เพื่อนำไปสู่การพิจารณาจัดสรรทรัพยากรในการตอบสนองความเสี่ยง หน่วยงานอาจใช้คะแนน ความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ) ในการจัดลำดับความเสี่ยง โดยความเสี่ยงที่เท่ากับอาจพิจารณาปัจจัยอื่น ประกอบ เช่น ความสามารถของหน่วยงานในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านนั้น ๆ หรือลักษณะของ ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อ หน่วยงาน เป็นต้น

การตอบสนองความเสี่ยง

การตอบสนองความเสี่ยง คือ กระบวนการตัดสินใจของฝ่ายบริหารในการจัดการความเสี่ยง ที่อาจจะ เกิดขึ้น โดยผู้บริหารควรพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้ ในการตัดสินใจเลือกวิธีการตอบสนองความเสี่ยงเพื่อจัดทำแผนบริหาร จัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน

๑. การจัดการต้นเหตุของความเสี่ยง
๒. ทางเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยง
๓. ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยง

หน่วยงานสามารถพิจารณาเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี โดยการ พิจารณาวិธีการ จัดการความเสี่ยงควรคำนึงถึงต้นทุนกับประโยชน์ที่ได้รับของวิธีการจัดการความเสี่ยงแต่ละวิธี

ตัวอย่างวิธีการจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. ปฏิเสธความเสี่ยงโดยไม่ดำเนินงานในกิจกรรมที่มีความเสี่ยง ได้แก่ กิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงและ หน่วยงานไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงนั้นได้ หน่วยงานอาจพิจารณาไม่ดำเนินงานในกิจกรรมนั้น ๆ

๒. การลดโอกาสของความเสี่ยง เช่น การลดโอกาสของความเสี่ยงการทุจริตด้านการเงิน โดยการ วางระบบ การควบคุมภายใน ได้แก่ การแบ่งแยกหน้าที่ การตรวจสอบ การสอบทาน และการกระหายอด เป็นต้น

๓. การลดผลกระทบของความเสี่ยง เช่น การทำประกัน หรือการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยง ทางการเงิน (Hedging Instruments) เป็นต้น

๔. การโอนความเสี่ยง หน่วยงานอาจเลือกใช้วิธีการถ่ายโอนความเสี่ยงของกิจกรรมที่หน่วยงานเห็น ว่าควร ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชน แต่หน่วยงานมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการเองได้หรือไม่สามารถบริหาร จัดการความเสี่ยงได้ ได้แก่ การให้ภาคเอกชนดำเนินการโดยมีการโอนความเสี่ยงและ ผลตอบแทนไปด้วย (Public Private Partnership : PPP) เป็นต้น

๕. ยอมรับความเสี่ยงโดยไม่ดำเนินการจัดการความเสี่ยง เนื่องจากความเสี่ยงอยู่ในระดับ ที่หน่วยงาน ยอมรับได้ หรือต้นทุนในการบริหารจัดการความเสี่ยงมีมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ

๖. ใช้มาตรการการเฝ้าระวัง หน่วยงานต้องกำหนดข้อมูลที่ต้องมีการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ การแจ้ง เตือน และการดำเนินการเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงของปริมาณน้ำในเขื่อนมากเนื่องจาก ปริมาณน้ำฝน

๗. การทำแผนฉุกเฉิน การจัดทำแผนฉุกเฉินเป็นการระบุดำเนินการเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสียหายขึ้น โดยต้องระบุบุคคลและวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน เช่น ความเสี่ยงกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าสถานที่ทำงานได้

๘. การส่งเสริมหรือผลักดันเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น เมื่อความเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นส่งผล กระทบเชิงบวกกับองค์กร รวมถึงกำหนดแผนการดำเนินงานเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอาจประกอบด้วย วิธีการจัดการความเสี่ยง บุคคลที่รับผิดชอบ ในการบริหารจัดการความเสี่ยง ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ วิธีการติดตามและการรายงานความเสี่ยง

การติดตามและทบทวน

การติดตามและทบทวนเป็นกระบวนการที่ให้ความเชื่อมั่นว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่ ยังคงมีประสิทธิภาพ เนื่องจากความเสี่ยงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการติดตามและ ทบทวนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอ ปัจจัยที่ทำให้หน่วยงานต้องทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งเกิดจากปัจจัยภายในและภายนอก หรือผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้

การติดตามและทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยงสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องหรือเป็นระยะ ซึ่งควรดำเนินการในทุกกระบวนการของการบริหารจัดการความเสี่ยง การติดตามและทบทวนอาจนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงของแผนการปฏิบัติงานขององค์กร การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการ พัฒนาระบบบริหารจัดการความเสี่ยง

การสื่อสารและการรายงาน

การสื่อสารเป็นการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของกระบวนการบริหาร จัดการความเสี่ยง การสื่อสารเป็นการให้และรับข้อมูล (Two - way Communication) หน่วยงานควรมีช่องทางการสื่อสารทั้งภายในและภายนอก โดยการสื่อสารภายในต้องเป็นการสื่อสารแบบจากผู้บริหารไปยัง ผู้ใต้บังคับบัญชา (Top Down) จากผู้ใต้บังคับบัญชาไปยังผู้บริหาร (Bottom up) และระหว่างหน่วยงานย่อย ภายใน (Across Divisions)

หน่วยงานควรกำหนดบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล ประเภทของข้อมูลที่ควรได้รับ ความถี่ของการ รายงานรูปแบบและวิธีการรายงาน เพื่อให้ผู้กำกับดูแล ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้เสียได้รับข้อมูลสารสนเทศที่ ถูกต้อง ครบถ้วน เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และทันต่อเวลา

การสื่อสารและรายงานต่อผู้กำกับดูแล เป็นการสื่อสารและการรายงานความเสี่ยงในภาพรวม ขององค์กร เพื่อสนับสนุนหน้าที่ของผู้กำกับดูแลในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร

หน่วยงานอาจพิจารณากำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ (Key Risk Indicators) เพื่อติดตามข้อมูล ความเสี่ยงและการรายงานเมื่อระดับความเสี่ยงถึงจุดตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

บทที่ ๓

การดำเนินการบริหารความเสี่ยง

แนวทางการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ดำเนินการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน
๒. วิเคราะห์องค์กร โดยมีการระบุความเสี่ยงให้ครอบคลุมทั้ง ๖ ด้าน คือ
 - ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategy Risks)
 - ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risks)
 - ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risks)
 - ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Legal Risks)
 - ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risks)
 - ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reputational Risks)
๓. กำหนดเกณฑ์การประเมิน (โอกาส / ผลกระทบ)
๔. พิจารณาให้คะแนนความเสี่ยงตามแบบการให้คะแนนความเสี่ยง
๕. พิจารณาจัดลำดับความเสี่ยง โดยนำความเสี่ยงสูงและสูงมาก มาจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
๖. นำเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ

คำสั่งโรงเรียนบ้านคลองมะขาม

ที่ ๑๗/๒๕๖๘

เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ด้วยพระราชบัญญัติการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ ภค ๐๔๐๒.๔/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

จึงขอจัดการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม ประกอบด้วย

๑. ว่าที่เรือตรีชนพงศ์ บุญวาที	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองมะขาม	ประธาน
๒. นางสาวสินัย	อุคำ	รองผู้อำนวยการโรงเรียน
๓. นางสาวพิลดา	แชลี	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ
๔. นายศุภกฤต	กิจจานนท์	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล
๕. นางสาวโตษยา	พลาเกตุ	หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ
๖. นายวีระ	หอยสังข์	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานทั่วไป
๗. นางสาวสุจิตา	คงเจริญ	ครู คศ.1
๘. นางสาวสุวรรณา	กลิ่นผล	ครู คศ.1
๙. นายวรพจน์	สีแวงเขตร์	ครูผู้ช่วย
๑๐. นางสาวรินทร์ภัส	ฉัตรธรรมศักดิ์	ครูผู้ช่วย
๑๑. นางสาวพลอยนพัทธ์ สีนวล		ครูผู้ช่วย
๑๒. นางสาวแพรนพัทธ์	สินวล	ครูผู้ช่วย
๑๓. นางสาวกัญณภัส	เดชกล้า	ครูผู้ช่วย
๑๔. นางสาวศรินภา	จิตรตรง	ครูผู้ช่วย
๑๕. นายวิสิทธิ์	โพธิ์ทวี	ครูผู้ช่วย
๑๖. นางสาวจันทร์เพ็ญ	กุลสิงห์	ครูผู้ช่วย
๑๗. นางสาววิภาพร	วันยะโส	ครูผู้ช่วย
๑๘. นางสาวศรสวรรค์	ชานาม	ครูผู้ช่วย
๑๙. นางสาวขวัญสิริ	ธรรมวิริยะ	ครูผู้ช่วย
๒๐. นางสาวกมลรัตน์	สงไทย	ครูผู้ช่วย

๒๑. นางสาวรุ่งรัตน์	สุกใส	ครูอัตราจ้าง	คณะกรรมการ
๒๒. นายบุญญฤทธิ์	สังข์ทอง	ครูธุรการ	คณะกรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม กำหนด
๒. พิจารณาคัดเลือกโครงการหรือกิจกรรมเพื่อนำมาจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. ติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานผลตามแผนบริหารการจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม
๔. ทบทวนแผนบริหารการจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ว่าที่เรือตรี

(ธนพงศ์ บุญวาที)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองมะขาม

นโยบายการยอมรับความเสี่ยงระดับองค์กร

โรงเรียนบ้านคลองมะขาม มีนโยบายการยอมรับความเสี่ยง ระดับองค์กรเป็นการให้นโยบายเพื่อให้ทิศทางการบริหารจัดการ ความเสี่ยงภายในองค์กรโดยผู้บริหารระดับสูงและได้รับการเห็นชอบโดยคณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยงขององค์กร

ผู้บริหารได้ตระหนักและยอมรับว่าการดำเนินงานขององค์กรมีความเสี่ยงที่อาจทำให้ไม่บรรลุตาม วัตถุประสงค์ขององค์กร การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร โดยผู้บริหาร ทำหน้าที่บริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมุ่งมั่นและตั้งใจ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจว่าองค์กรมีการบริหาร จัดการ ความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ขององค์กร โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นที่ตั้ง (Public Interest)

ผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้กำหนดความเสี่ยงที่ยอมรับได้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารยอมรับความเสี่ยงในระดับปานกลางในกระบวนการการปฏิบัติงานทั่วไปขององค์กร และ ยอมรับ ความเสี่ยงระดับน้อยในการปฏิบัติงานมีผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของประชาชน ทั้งนี้ ผู้บริหารจะยอมรับ ความเสี่ยงระดับสูงในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและการพัฒนา

ด้านการทุจริต

ผู้บริหารปฏิเสธที่จะยอมรับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทุกกรณี และมุ่งมั่นจะสร้างระบบ การควบคุม ป้องกัน ตรวจสอบ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจในระบบธรรมาบาลและความซื่อตรงขององค์กร

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้บริหารปฏิเสธที่จะยอมรับความเสี่ยงในเรื่องของความปลอดภัยของระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง กับข้อมูล ด้านการเงิน ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ และยอมรับความ เสี่ยงระดับปาน กลางสำหรับระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทั่วไป เช่น แบบความคิดเห็นหรือการเก็บ สถิติทั่วไป หน่วยงาน ยอมรับความเสี่ยงระดับน้อยสำหรับประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศในการให้บริการ ประชาชน

ด้านภาพลักษณ์ขององค์กร

ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติงานขององค์กรให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนที่เสียภาษีซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียหลักขององค์กร ผู้บริหารยอมรับความเสี่ยงระดับน้อย เกี่ยวกับความเชื่อถือและภาพลักษณ์ขององค์กร อย่างไรก็ตามผู้บริหารให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ที่สะท้อน ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่แท้จริงโดยไม่มีการบิดเบือน เพื่อให้ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือเกิดจาก การปฏิบัติงานขององค์กรและความไว้วางใจของผู้มีส่วนได้เสียโดยเนื้อแท้

การกำหนดประเภทความเสี่ยง (Risk Categories)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดกำหนดประเภทความเสี่ยงที่มีผลกระทบ ต่อวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน (Risk Inventory) และพิจารณาจัดกลุ่มความเสี่ยง โดยความเสี่ยงที่มีลักษณะเหมือนกัน จัดกลุ่มเป็นประเภทความเสี่ยงเดียวกัน ได้แก่

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategy Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่ไม่ เหมาะสม หรือความเสี่ยงเกิดจากการนำกลยุทธ์ไปใช้ไม่ถูกต้อง

ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risks) คือ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงิน เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการรับเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงในการไม่ ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลัง รวมถึงความเสี่ยงด้านการทุจริตทางการเงิน เป็นต้น

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงานที่ไม่มี ประสิทธิภาพหรือไม่มีประสิทธิภาพ

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Legal Risks) คือ ความเสี่ยงที่หน่วยงานไม่ปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึงกฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางการ ปฏิบัติงานของหน่วยงาน

ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากเทคโนโลยี สารสนเทศ

ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reputational Risks) คือ ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อ ชื่อเสียง ความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือขององค์กร

การระบุความเสี่ยง

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategy Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยง	ผลกระทบ
	การจัดทำแผนพัฒนา การศึกษา แผนปฏิบัติการ ประจำปี ยุทธศาสตร์การ พัฒนาการศึกษา	ความเสี่ยงการกำหนด ยุทธศาสตร์และโครงการ / กิจกรรม	ขาดความรู้ ความ เข้าใจในการกำหนด ยุทธศาสตร์ โครงการ กิจกรรม ให้ไปในทิศทาง เดียวกัน การกำหนด เป้าหมายการ ให้บริการให้ สามารถบูรณาการ การทำงานกับทุก ภาคส่วน ต้องมี ความเข้าใจ ครอบคลุมตาม แผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ความล้มเหลวของ การดำเนินงานทำให้ เกิดความเสี่ยงใน ด้านการขับเคลื่อน การพัฒนาการจัด การศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยง

ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	ไม่บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายการกลยุทธ์
4	สูง	การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายการกลยุทธ์ ร้อยละ 20 – 39
3	ปานกลาง	การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายการกลยุทธ์ ร้อยละ 40 – 59
2	ต่ำ	การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายการกลยุทธ์ ร้อยละ 60 – 79
1	ต่ำมาก	การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายการกลยุทธ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่าร้อยละ 80 หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก 6 เดือน
4	สูง	โอกาสเกิดร้อยละ 60 – 79 หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุกปี
3	ปานกลาง	โอกาสเกิดร้อยละ 40 – 59 หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก 2 ปี
2	น้อย	โอกาสเกิดร้อยละ 20 – 39 หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก 3 ปี
1	น้อยมาก	โอกาสเกิดน้อยกว่าร้อยละ 20 หรือ ความถี่เกิดขึ้นมากกว่า 3 ปีขึ้นไป

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
Green	Yellow ✓	Yellow	Red

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

กิจกรรม : การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา

ชื่อความเสี่ยง : ความเสี่ยงการกำหนดยุทธศาสตร์และโครงการ /กิจกรรม

ระดับผลกระทบ : ระดับองค์กร

ผู้รับผิดชอบ : กลุ่มบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนบ้านคลองมะขาม

วิธีจัดการความเสี่ยง

1. สร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี
2. มาตรการการดำเนินกระบวนการตามกลยุทธ์ที่หน่วยงานกำหนด
3. มาตรการกำกับ ดูแล การดำเนินกระบวนการตามกลยุทธ์ของหน่วยงาน รวมถึงความโปร่งใส ตรวจสอบได้ของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง
4. มาตรการพัฒนาทักษะและศักยภาพที่สำคัญจำเป็นในการดำเนินงานตามกลยุทธ์

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ร้อยละของการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดรายกลยุทธ์

วิธีการติดตามและการรายงาน

การรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรม

ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดันความเสี่ยง	ผลกระทบ
	การบันทึกการรับเงินในระบบ	การบันทึกรับเงินผิดพลาดไม่เป็นปัจจุบัน	- เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จได้ในแต่ละวัน - มีการดำเนินงานในระบบย้อนหลัง ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย	รายงานทางบัญชีในวันนั้น ๆ จะไม่ตรงกับข้อเท็จจริง แต่ไม่กระทบกับภาพรวมในเดือนดังกล่าว

เกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยง

ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	มีผลกระทบต่อรายงานทางบัญชีสูงมาก
4	สูง	มีผลกระทบต่อรายงานทางบัญชีสูง
3	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อรายงานทางบัญชีปานกลาง
2	น้อย	มีผลกระทบต่อรายงานทางบัญชีน้อย
1	น้อยมาก	มีผลกระทบต่อรายงานทางบัญชีน้อยมาก

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่า ร้อยละ 80 หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุกเดือน
4	สูง	โอกาสเกิดร้อยละ 60 – 79 หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก 3 เดือน
3	ปานกลาง	โอกาสเกิดร้อยละ 40 – 59 หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก 6 เดือน
2	น้อย	โอกาสเกิดร้อยละ 20 – 39 หรือ ความถี่เกิดขึ้นทุก 9 เดือน
1	น้อยมาก	โอกาสเกิดน้อยกว่าร้อยละ 20 หรือ ความถี่เกิดขึ้นมากกว่า 1 ปีขึ้นไป

5					
4					
3					
2			✓		
1					
	1	2	3	4	5

ผลกระทบ

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
	✓		

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Legal Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดันความเสี่ยง	ผลกระทบ
	การลงโทษทางวินัย และการดำเนินการทางวินัย	การดำเนินการทางวินัยไม่เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบ กฎหมาย และมาตรฐานโทษ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องไม่เป็นไปตามกฎหมาย และมาตรฐานการลงโทษทางวินัยของทางราชการ	การลงโทษทางวินัยไม่เป็นไปตามมาตรฐานฯ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ที่เกี่ยวข้องแลอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ

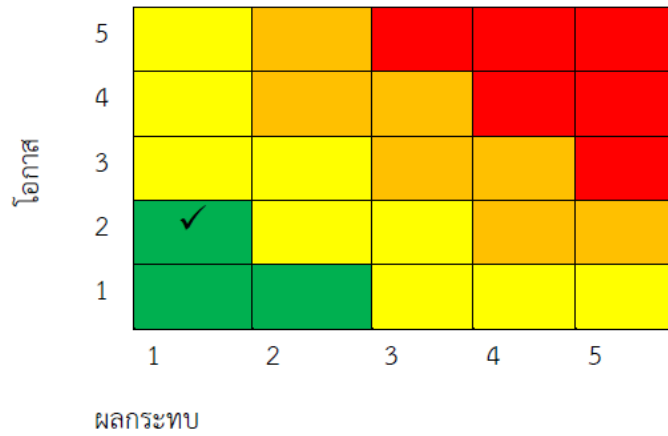
เกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยง

ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	เจ้าหน้าที่และหน่วยงานถูกร้องเรียนจนถึงขั้นถูกฟ้องร้องดำเนินคดี
4	สูง	เจ้าหน้าที่และหน่วยงานถูกร้องเรียนต่อสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3	ปานกลาง	เจ้าหน้าที่และหน่วยงานถูกร้องเรียนต่อสำนักงานยุติธรรม/ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด
2	ต่ำ	เจ้าหน้าที่และหน่วยงานถูกร้องเรียนผ่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ฯ
1	ต่ำมาก	เจ้าหน้าที่และหน่วยงานถูกร้องเรียนผ่านบัตรสนเท่ห์

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่า ร้อยละ 80
4	สูง	โอกาสเกิดร้อยละ 60 - 79
3	ปานกลาง	โอกาสเกิดร้อยละ 40 - 59
2	น้อย	โอกาสเกิดร้อยละ 20 - 39
1	น้อยมาก	โอกาสเกิดน้อยกว่าร้อยละ 20

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
Green ✓	Yellow	Orange	Red

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กิจกรรม : การลงโทษทางวินัยและการดำเนินการทางวินัย

ชื่อความเสี่ยง : การดำเนินการทางวินัยไม่เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบ กฎหมาย และมาตรฐานโทษ

ระดับผลกระทบ : ระดับองค์กร

ผู้รับผิดชอบ : ผู้บริหาร โรงเรียนบ้านคลองมะขาม

วิธีจัดการความเสี่ยง

1. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการศึกษากฎหมาย ระเบียบ และวิธีการดำเนินการทางวินัยอย่างเคร่งครัด

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ร้อยละของการที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานถูกดำเนินการร้องเรียน

วิธีการติดตามและการรายงาน

1. การสังเกตการณ์
2. แบบติดตาม

ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยง	ผลกระทบ
	ความมั่นคงปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศที่ให้บริการ	- การรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล - ระบบหยุดชะงักให้บริการไม่ได้ - การถูกโจมตีระบบงาน - การถูกโจมตีไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์สำนักงานของบุคลากร	- การวางแผนสร้างความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ - ขาดงบประมาณในการบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย อุปกรณ์เครือข่าย และและจัดหาอุปกรณ์ให้บุคลากร เช่น Antivirus แบบ End Point Security (มีใน KRS) - บุคลากรขาดการตระหนักรู้ถึงความมั่นคงปลอดภัย เช่น การเข้าบางเว็บไซต์ซึ่งมีโปรแกรมไม่พึงประสงค์แฝงอยู่ / บุคลากรลงโปรแกรมบนเครื่องคอมพิวเตอร์สำนักงานซึ่งมีสิ่งไม่พึงประสงค์แฝงตัว)	มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของบุคลากรและองค์กร / ต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ ต่อการทำงานของบุคลากร/ต่อเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบงาน และมีผลกระทบต่อการทำงานของผู้ดูแลระบบ

เกณฑ์การให้คะแนน

ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของบุคลากรและองค์กร
4	สูง	มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร
3	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากร
2	น้อย	มีผลกระทบต่อเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบงาน
1	น้อยมาก	มีผลกระทบต่อการทำงานของผู้ดูแลระบบ

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่าร้อยละ 80
4	สูง	โอกาสเกิด ร้อยละ 60 - 80
3	ปานกลาง	โอกาสเกิด ร้อยละ 40 - 60
2	น้อย	โอกาสเกิด ร้อยละ 20 - 40
1	น้อยมาก	โอกาสเกิด น้อยกว่าร้อยละ 20

5					
4					
3					✓
2					
1					
	1	2	3	4	5

โอกาส

ผลกระทบ

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
			✓

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง กิจกรรม : ความมั่นคงปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศที่ให้บริการ

ชื่อความเสี่ยง :

- 1) การรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล (สำเนา ก.พ.7 ข้อมูลบุคลากร / ข้อมูลงบประมาณ)
- 2) ระบบหยุดชะงักให้บริการไม่ได้ (เนื่องจากระบบเครือข่าย / Hardware / Software)
- 3) การถูกโจมตีระบบงาน
- 4) การถูกโจมตีไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์สำนักงานของบุคลากร (เช่น ไวรัส Malware)

ระดับผลกระทบ : ระดับบ่งชี้

ผู้รับผิดชอบ : กลุ่มบริหารงานวิชาการ

วิธีจัดการความเสี่ยง

1. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการอย่างเคร่งครัด
2. จัดการอบรมโครงการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล ให้กับครูและบุคลากรในสังกัด (ซึ่งได้มีการจัดอบรมไปแล้วในวันที่ 13 - 14 พฤษภาคม 2568)

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ร้อยละ ของการหยุดชะงักของระบบงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

วิธีการติดตามและการรายงาน

1. การสังเกตการณ์
2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัล ฯ ที่ได้มีการจัดการอบรม

ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reputational Risks)

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยง	ผลกระทบ
	ส่งเสริมมาตรการ ป้องกันและต่อต้าน การทุจริตคอร์รัป ชัน งดรับของขวัญ (No Gift Policy)	-ไม่เรียกรับหรือร้องขอประโยชน์อื่นใด แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นใด ที่ปฏิบัติหน้าที่ -ไม่รับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคลหรือนิติบุคคลใด ๆ อัน เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ -พึงระวังในการให้ของขวัญหรือ ประโยชน์อื่นใด แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ	กระทำของผู้บริหารหรือ ผู้ปฏิบัติงาน ของโรงเรียน บ้านคลองมะขามเช่น การ ดำเนินนโยบายที่ขาด ธรรม มาภิบาล การละเมิด กฎหมาย และการ ประพฤติผิดจรรยาบรรณ	ผลกระทบในเชิงลบ ต่อชื่อเสียงหรือ ภาพลักษณ์ที่ดีของ โรงเรียนบ้านคลอง มะขาม

เกณฑ์การให้คะแนน

ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	มีการเผยแพร่ข่าวในสื่อหลัก และสื่อโซเชียลมีเดียระดับประเทศ
4	สูง	มีการเผยแพร่ข่าวในวงกว้างสำหรับสื่อโซเชียลมีเดียระดับจังหวัด
3	ปานกลาง	มีการเผยแพร่ข่าวในสื่อโซเชียลมีเดียสาธารณะทั่วไป
2	น้อย	มีการเผยแพร่ข่าวในสื่อโซเชียลมีเดียเฉพาะกลุ่มในเขตพื้นที่
1	น้อยมาก	ไม่มีการเผยแพร่ข่าว

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	1 ปีต่อครั้ง
4	สูง	๒ ปีต่อครั้ง
3	ปานกลาง	๓ ปีต่อครั้ง
2	น้อย	๔ ปีต่อครั้ง
1	น้อยมาก	5 ปีต่อครั้ง

โอกาส	5					
	4					
	3					
	2					✓
	1					
		1	2	3	4	5
ผลกระทบ						

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
		✓	

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง กิจกรรม : ส่งเสริมมาตรการป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน งดรับของขวัญ (No Gift Policy) ชื่อความเสี่ยง :

- 1) ไม่เรียกหรือร้องขอประโยชน์อื่นใด แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นใด ที่ปฏิบัติหน้าที่
- ๒) ไม่รับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลหรือนิติบุคคลใด ๆ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่
- ๓) พึงระวังในการให้ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ระดับผลกระทบ : ระดับองค์กร

ผู้รับผิดชอบ : กลุ่มบริหารทั่วไป

วิธีจัดการความเสี่ยง

1. จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบนโดยงดรับของขวัญ (No Gift Policy)
2. เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร “สุจริต โปร่งใส สะอาด”

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ไม่มีการเผยแพร่ข่าวสารในเชิงลบต่อชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม

วิธีการติดตามและการรายงาน

มีการติดตามการรายงานสถานการณ์ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Risk Reporting) จากสื่อต่าง ๆ หรือของหน่วยงานในสังกัด เป็นประจำเป็นรายเดือน รายไตรมาส

เหตุการณ์ความเสี่ยงการจัดซื้อจัดจ้าง

กิจกรรม : การจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน อย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

ชื่อความเสี่ยง : การดำเนินการจัดซื้อเป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบ

ระดับผลกระทบ : ระดับองค์กร

ผู้รับผิดชอบ : ผู้บริหาร โรงเรียนบ้านคลองมะขาม

วิธีจัดการความเสี่ยง

1. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดซื้ออย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ร้อยละของการที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานถูกดำเนินการร้องเรียน

วิธีการติดตามและการรายงาน

1. การสังเกตการณ์
2. แบบติดตาม

ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

รหัส	กิจกรรม	ชื่อความเสี่ยง	สาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยง	ผลกระทบ
	จัดซื้ออุปกรณ์การเรียน อย่างโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้	การดำเนินการจัดซื้อ เป็นไปตามขั้นตอนของ ระเบียบ	- สำรวจร้าน - สอบราคาในการจัดซื้อ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ามาก ที่สุด และเป็นไปตามขั้นตอน ของการจัดซื้อ	มีผลกระทบต่อความ ต้องการสำหรับ นักเรียน อุปกรณ์ การเรียนบางชิ้น อาจ ไม่เหมาะสมสำหรับ นักเรียนในช่วงวัย

เกณฑ์การให้คะแนน

ด้านผลกระทบ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของบุคลากรและองค์กร
4	สูง	มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร
3	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของบุคลากร
2	น้อย	มีผลกระทบต่ออุปกรณ์การเรียนของนักเรียน
1	น้อยมาก	มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของผู้ดูแล

ด้านโอกาส

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
5	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่าร้อยละ 80
4	สูง	โอกาสเกิด ร้อยละ 60 - 80
3	ปานกลาง	โอกาสเกิด ร้อยละ 40 - 60
2	น้อย	โอกาสเกิด ร้อยละ 20 - 40
1	น้อยมาก	โอกาสเกิด น้อยกว่าร้อยละ 20

โอกาส	5					
	4					
	3					✓
	2					
	1					
		1	2	3	4	5
ผลกระทบ						

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
			✓